ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ — ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΤΗΣΙΑ ... Δρ. 750, ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 390 — ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΕΤΗΣΙΑ ... $ 4, ΕΞΑΜΗΝΟΣ $ 1.5 — ΑΜΕΡΙΚΗΣ: ΕΤΗΣΙΑ ... $ 10, ΕΞΑΜΗΝΟΣ $ 6

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1939

ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ ΙΗ'.— ΑΡΙΘ. 6042 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΡΙΩΤΗΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ ΑΡΙΘ. 3 | Τηλ. 30-221 — 30-222 ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡ. 2

ΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 28 Απριλίου. [Ιδιαιτέρα υπηρεσία].— Η επιβολή της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας εξακολουθεί ν' αποτελή το κύριον θέμα ειδαιρεσίας εν Αγγλία, η δε κοινή γνώμη επιδοκιμάζει την κυβερνητικήν απόφασιν, διά της οποίας η χώρα θ' αποκτήση τάχιστα ισχυρόν στρατόν. Το υπουργικόν συμβούλιον συνήλθε σήμερον την πρωΐαν και επεξειργάσθη τελικώς το νομοσχέδιον, το οποίον ψηφισθή ήδη χθες εις πρώτην ανάγνωσιν παρά της Βουλής των Κοινοτήτων και θα δημοσιευθή την προσεχή Δευτέραν. Ο υπουργός των Στρατιωτικών κ. Χωρ Μπελίσα, τερματίζων χθες την συζήτησιν εις την Βουλήν, είπεν ότι τα νέα στρατιωτικά μέτρα κατέστησαν απαραίτητα, συνεπεία της νέας πολιτικής, την οποίαν ακολουθεί η αγγλική κυβέρνησις. Ο Αγγλος υπουργός ανέφερε κατόπιν ότι η δύναμις του τακτικού στρατού ανέρχεται εις 204.000 άνδρας και η της αντιαεροπορικής υπηρεσίας εις 80.000. Η χώρα, είπεν ο υπουργός, έχει ανάγκην και άλλων ησκημένων στρατευμάτων. Διά της εξαμήνου στρατιωτικής υπηρεσίας των αγόντων ηλικίαν 20 ετών νέων, πληρούται κενόν, το οποίον υφίσταται μέχρι της εφαρμογής του νέου συστήματος, το οποίον θα εφαρμοσθή εις τον μητροπολιτικόν στρατόν. Ο υπουργός παρέσχεν διαφόρους λεπτομερείας επί της στρατολογίας, τονίσας ότι το υποχρεωτικόν σύστημα εφαρμόζεται εις πολλάς χώρας, είτα δε απεκάλυψεν ότι η ενεργός αντιαεροπορική άμυνα θα είνε εφεξής ραγδαίως επηυξημένη και θα έχη πλήρη την πολεμικήν αύθεσιν της. Αι δηλώσεις αύται του κ. Χωρ Μπελίσα επροξένησαν ικανοποιητικήν εντύπωσιν και ετόνωσαν την πεποίθησιν ότι η επιβολή της υποχρεωτικής θητείας δεν ήτο δυνατόν ν' αναβληθή περισσότερον. Είνε χαρακτηριστικόν ότι το αποφασισθέν μέτρον έγινε σήμερον δεκτόν διά ψήφων 423 κατά 326 από την «Ενωσιν των φοιτητών του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης», από συνεταιρίου δηλαδή όπερ εθεωρείτο ως ανήκον εις την αντιπολίτευσιν. Κατά την διεξαχθείσαν προ της ψηφοφορίας συνεδρίασιν και εξαιρέσει παρεμβάσεων τινων θεωρητικού ειρηνιστικού χαρακτήρος, η κριτική περιεστράφη ουχί τόσον επί της στρατολογίας αυτής καθ' εαυτής, αλλά επί της πολιτικής της κυβερνήσεως.

Ο τύπος σήμερον, σχολιάζων την χθεσινήν συζήτησιν εις την Βουλήν των Κοινοτήτων, [illegible] φωνίας μεταξύ της κυβερνήσεως και της αντιπολιτεύσεως εις το ζήτημα της επιβολής της υποχρεωτικής θητείας, αφορά την μέθοδον μόνον και όχι τους επιδιωκομένους σκοπούς. Οι «Τάιμς» παρατηρούν ότι η κυβέρνησις και η αντιπολίτευσις συμφωνούν επί του θεμελιώδους σημείου. Μόνον διαφέρουν αι αντιλήψεις επί του ζητήματος αν τα νέα μέτρα θα ενισχύση η ού την δύναμιν της χώρας, όπως προασπίση αυτήν και παράσχη βοήθειαν εις άλλους. Ουδεμία αξιόλογος διαίρεσις υπάρχει, λέγει η εφημερίς, επί της πολιτικής, δι' ης παρέχονται εξασφαλίσεις εις την Πολωνίαν, την Ρουμανίαν και την Ελλάδα και ήτις αποβλέπει εις οργάνωσιν κοινού μετώπου ασφαλείας και ειρήνης, με σαφή απόφασιν αντιστάσεως κατά ενδεχομένης επιθέσεως.

Τα «Νέα Χρονικά» διαβλέπουν εις την χθεσινήν ψηφοφορίαν σοβαράν διαφοράν αντιλήψεων ως προς τας μεθόδους. Ο «Ημερήσιος Τηλέγραφος» γράφει ότι εις την χθεσινήν συζήτησιν δεν βλέπει τις απροθυμίαν εις την χρησιμοποίησιν όλων των δυνάμεων της χώρας προς εξυπηρέτησιν των εθνικών συμφερόντων. Η εφημερίς διαβλέπει, υπό τας φαινομενικάς αμφισβητήσεις, ισχυρόν ρεύμα συμφωνίας επί του πραγματικού ζητήματος, το οποίον δεν είνε ζήτημα υποχρεωτικής η εθελουσίας στρατολογίας, αλλ' αποφασιστικότης όπως ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα διά την περιφρούρησιν της ασφαλείας της χώρας και την συμβολήν της εις αντίστασιν κατά επιθέσεως.

Όσον αφορά την εντύπωσιν εις την Γερμανίαν εκ της χθεσινής συζητήσεως εις την Βουλήν των Κοινοτήτων, τα πρώτα γερμανικά σχόλια δημοσιεύονται σήμερον εις το ημιεπίσημον όργανον «Ντώυτσε Ντήνστ», το οποίον και τονίζει ότι η κυρία αφορμή της εισαγωγής της υποχρεωτικής θητείας εν Αγγλία δεν είνε η κρίσιμος διεθνής κατάστασις, αλλ' η εξωτερική πολιτική της Αγγλίας. «Ο Αγγλος πρωθυπουργός, γράφει το ημιεπίσημον όργανον, προσπαθών να δικαιολογήση την ριζικήν μεταβολήν της στάσεως της αγγλικής κυβερνήσεως επί του συστήματος της στρατιωτικής υπηρεσίας εν ειρήνη, προέβη εις την αξιοσημείωτον ομολογίαν, ειπών ότι μέχρι της 29ης Μαρτίου, δηλαδή δέκα πέντε ημέρας από της ανακηρύξεως του γερμανικού προτεκτοράτου εις την Βοημίαν και την Μοραβίαν, είχεν αποκρούσει το υποχρεωτικόν σύστημα». Περαιτέρω το «Ντώυτσε Ντήνστ» υπομιμνήσκει ότι όταν ο Πολωνός υπουργός των Εξωτερικών κ. Μπεκ έφθασεν εις Λονδίνον, υπεβλήθησαν εις αυτόν αι αγγλικαί εγγυητικαί προτάσεις. Ως λέγεται ο κ. Μπεκ εδήλωσεν ότι θα ηδύνατο να αποδεχθή την πρότασιν αν η υποχρεωτική στρατολογία εισήγετο εν Αγγλία. «Επομένως, λέγει το «Ντώυτσε Ντήνστ» ουχί η διεθνής κατάστασις, αλλ' η αγγλική πολιτική υπέστη μεταβολήν. Έκτοτε η αγγλική διπλωματία αναμιγνύεται εις τα πολιτικά της Ευρώπης, ο δε κ. Τσάμπερλαιν αναμιγνύει τας αφορμάς με τα αποτελέσματα».

Εις την Γαλλίαν κατά τα εκ Παρισίων τηλεγραφήματα, η ικανοποίησις εκ της θαρραλέας αποφάσεως της αγγλικής κυβερνήσεως είνε πλήρης και βαθεία τα δε σημερινά σχόλια του γαλλικού τύπου είνε [illegible] την καταδεικνύεται της εφαρμοζομένης ήδη υπό των δυτικών δυνάμεων πολιτικής. Εις τον «Μικρόν Παρισινόν» ο οποίος θεωρείται ως διερμηνεύων τας αντιλήψεις του Καιντ' Ορσαί δημοσιεύονται τα εξής: «Η Αγγλία και η Γαλλία ετέθησαν επί κεφαλής της κινήσεως προς αντίστασιν κατά των επιθέσεων η σχετική δε πρωτοβουλία των έχει πανταχού ευνοϊκήν απήχησιν και συναντά υποστήριξιν αποτελεσματικήν. Επομένως δεν πρόκειται να παρασυρθούν ούτε να επηρεασθούν από απειλητικούς λόγους δεδομένου ότι ο σκοπός τον οποίον επιδιώκουν είνε ιερός».

Ο πρωθυπουργός της Βορείου Ιρλανδίας ανεκοίνωσεν εις την βρεττανικήν κυβέρνησιν ότι αύτη ως μέλος της βρεττανικής συμπολιτείας απεφάσισε να κηρυχθή αλληλέγγυος μετά της μητροπόλεως αναφορικώς προς το ζήτημα της επιβολής της στρατιωτικής θητείας.

Η ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Η ΗΛΕΙΑ ΥΠΕΔΕΧΘΗ ΜΕ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΝ ΤΟΝ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΝ

Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΥΡΓΟΝ ΚΑΙ ΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

ΠΥΡΓΟΣ, 28 Απριλίου. [Του απεσταλμένου μας]. — Ο λαός της Ηλείας επεφύλαξεν εις τον πρόεδρον της κυβερνήσεως μίαν παλλαϊκήν αποθέωσιν αφαντάστου μεγαλοπρεπείας. Ολόκληρος ο πληθυσμός της πόλεως ευρίσκετο επί ποδός από των πρωϊνών ωρών. Τα πλήθη των χιλιάδων του λαού και των αγροτών οι οποίοι είχον συρρεύσει εκ των πέριξ χωρίων ελούσα της Ηλείας προσέλαβε μίαν όψιν αφαντάστου μεγαλοπρεπείας. Ο σταθμός κατάκλυστος, διακοσμημένος, είχεν κατακλυσθή από χιλιάδες λαού, όστις με ανυπομονησίαν ανέμενε την άφιξιν του κ. πρωθυπουργού διά να του εκφράση κατά τον πλέον αυθόρμητον τρόπον την λατρείαν και την αφοσίωσιν του. Είνε αδύνατον να περιγραφή το ξεσήκωμα και ο παλλαϊκός [illegible] κατάλευκον και στολισμένη με πλήθος επιγραφάς ανέμενε τον κ. πρωθυπουργόν. Διάφορα [illegible] και επιγραφαί διεδήλουν [illegible] και αφοσίωσιν του λαού της Ηλείας προς τον κ. πρωθυπουργόν. Επίσης εις πολλάς δεκάδες ανήρχοντο αι πινακίδες των συνεταιρισμών των αγροτών. Δύο τεράστιαι αψίδες επί την οδόν Διαδόχου Παύλου [illegible] ιδιαιτέραν αίγλην. Του κ. πρωθυπουργού είχεν εξέλθει αρκετόν πλήθος εις τον σταθμόν, τα πλήθη παραληρούν από ενθουσιασμόν, μία μυριόστομος ιαχή, ένας αληθινός πανζουρλισμός ενθουσιασμού δονεί την ατμόσφαιραν. Ο κ. πρωθυπουργός αποθεούται, αι κώδωνες των εκκλησιών ηχούν χαρμοσύνως, τεράστιαι σειρήνες ηχούν δαιμονιωδώς ενώ το πλήθος παραληρεί. Βροχές από το δημαρχείον. Ολόκληρος η πόλις δονείται. Μετά μίαν θριαμβευτικήν διαδρομήν κατά την οποίαν αποθεούται ο Ιωάννης Μεταξάς φθάνει εις το δημαρχείον και μετ' ολίγον εξέρχεται εις τον εξώστην. Ολόκληρος η πλατεία και αι πάροδοι ασφυκτιούν, τα λάβαρα και αι σημαίαι προδίδουν έκτακτως μεγαλειώδη και φαντασμαγορικήν όψιν. Επί πολλήν ώραν αι με ζητωκραυγάς αι οποίαι εδόνουν επί αρκετήν ώραν την ατμόσφαιραν. Ο κ. πρωθυπουργός επιβάς ακολούθως αυτοκινήτου μετέβη μετά της ακολουθίας του εις την πλατείαν Βασιλίσσης Σοφίας όπου εγένετο η τελετή των σημαιών εις τας φάλαγγας της νεολαίας. Πολύ προ της αφίξεως του προέδρου είχε παραταχθή επί της πλατείας το κέντρον της Εθνικής νεολαίας,

Δύο φωτογραφίαι από την πανηγυρικήν επίσκεψιν του κ. πρωθυπουργού εις την Μεσσηνίαν

γον εξυψθή και κατέλαβον από ενωρίς επικαίρους θέσεις. Ολόκληρος η πόλις του Πύργου παρουσιάζει μίαν πανηγυρικήν όψιν εκτάκτου μεγαλοπρεπείας. Πλέουσα εις την κυανόλευκον με χιλιάδας φωτογραφίας της Α. Μ. του Βασιλέως και του κ. πρωθυπουργού με τις αναρίθμητες επιγραφές εις τις οποίες έχει αποτυπωθή με χαρακτηριστικές εκφράσεις η λατρεία και η εμπιστοσύνη και τα αιτήματα του λαού του Πύργου και ολοκλήρου του νομού με τις επιβλητικές αψίδες και τον πλούσιον ανθοστολισμόν η πρωτεύουσα κάτ συναγερμός του Πύργου. Η συγκίνησις του κ. πρωθυπουργού ήτο καταφανής. Ολόκληρος η οδός Διαδόχου Παύλου μέχρι της πλατείας Βασιλέως Κωνσταντίνου όθεν διήλθεν ο αρχηγός της κυβερνήσεως είχε πληρωθή από χιλιάδας λαού. Αι πάροδοι, οι εξώσται, αι οικίαι, τα πεζοδρόμια και στέγες οικιών δεν διεκρίνοντο, εις μάτην και μετά πολλού κόπου η παρατεταγμένη πολιτεία κατώρθωσε να κρατήση μικράν δίοδον διά τον πρωθυπουργόν και την ακολουθίαν του. Η πόλις πλέουσα εις την πρώτη όψις του δήμου, η [illegible] τεχνική και αρχαίου ρυθμού, ανέγραφε τας φράσεις «Ζήτω ο Εθνικός κυβερνήτης», «Ζήτω η 4η Αυγούστου», η δε άλλη [illegible] των συνεταιρισμών Πύργου ανέγραφεν: «Οι συνεταιρισμοί Ηλείας υποδέχονται τον [illegible] επόπτην και αρχηγόν Ιωάννην Μεταξάν».

Η ΑΦΙΞΙΣ

Η φέρουσα τον πρόεδρον της κυβερνήσεως και την ακολουθίαν του αυτοκινητάμαξα αφίχθη την 10.45'. Εις προϋπάντησιν τα λουλούδια ραίνουν τον κ. πρωθυπουργόν, η αστυνομία μετά κόπου προσπαθεί να συγκρατήση τα πλήθη και να διατηρήση μικράν δίοδον. Τον κ. πρωθυπουργόν χαιρετίζει ο κ. δήμαρχος ενώ τα συνωθούμενα πλήθη χειροκροτούν μία μυριόστομος ιαχή ακούεται από την οποίαν ξεκαθαρίζει κανείς τας φράσεις «Καλώς μας ήλθες μεγάλε πατέρα μας», «Τράβα εμπρός», «Σε λατρεύομεν», «Να ζήσης χίλια χρόνια». Ο κ. πρωθυπουργός μετά κόπου ανέρχεται επί του αυτοκινήτου του προχωρούντος μετά κόπου προς χιλιάδες του λαού ζητωκραυγάζουν και μετά κόπου αποκαθίσταται σχετική ησυχία. Τον κ. πρωθυπουργόν προσεφώνησεν ο δήμαρχος. Ακολούθως ο κ. πρωθυπουργός εξεφώνησε λόγον διακοπτόμενος συνεχώς από τας ζητωκραυγάς και τα χειροκροτήματα του πλήθους.

Η ΝΕΟΛΑΙΑ

Το τέλος της ομιλίας του κ. πρωθυπουργού αι μυριάδες του κόσμου, όστις είχε ασφυκτικώς πληρώσει την πλατείαν Βασιλέως Κωνσταντίνου, επεδείχθησαν λαίας, τα τμήματα της οργανώσεως της, όποιας είχεν στηθή ειδικήν εξέδραν από της οποίας ο κ. Μεταξάς παρέδωσε τας σημαίας ενώ η φιλαρμονική επαιάνιζε στρατιωτικά μαρς και αι φάλαγγαι εχαιρέτων ε.' αναταύσεως της δεξιάς χειρός. Η στιγμή της παραδόσεως των σημαιών ήτο άκρως συγκινητική. Ο σημαιοφόρος μετά των υπασπιστών της σημαίας επέκειτο προ του προέδρου ενώ ο αρχηγός της φάλαγγος Ελλ-

[Η συνέχεια εις την 5ην σελίδα]

Ο ΧΘΕΣΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΧΙΤΛΕΡ ΕΙΣ ΤΟ ΡΑΪΧΣΤΑΓ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΠΟΛΩΝΙΚΗΣ

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, 28 Απριλίου. [Ιδιαιτέρα υπηρεσία].— Ζωηρά ώθησεν από πρωΐας η κίνησις εις την γερμανικήν πρωτεύουσαν, επί τη επικειμένη συνεδριάσει του Ράιχσταγ, κατά την οποίαν ο καγκελλάριος Χίτλερ εξεφώνησε τον διά του διαγγέλματος του προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών προκληθέντα λόγον του. Τα πέριξ της όπερας Κρόλλ, όπου έγινεν η συνεδρίασις του Ράιχσταγ, ήσαν κατάμεστα κόσμου, εις ολόκληρον δε το Βερολίνον, όπως και εις την υπόλοιπον Γερμανίαν, είχαν τοποθετηθή μεγάφωνα, διά να ακούσουν τον λόγον του κ. Χίτλερ όλοι οι Γερμανοί. Την 12.30 οι υπεροκτακόσιοι βουλευταί του Ράιχσταγ, συμπεριλαμβανομένων και των προσωρινών αντιπροσώπων του Μέμελ και εκπροσώπων των βοημικών χωρών είχαν συγκεντρωθή εις την αίθουσαν των συνεδριάσεων, ενώ τα πέριξ εφρουρούντο υπό της αστυνομίας και των ανδρών της ιδιωτικής φρουράς του κ. Χίτλερ. Ολίγον προ της 1ης μεταμεσημβρινής ο στρατάρχης Γκαίριγκ εκήρυξε την έναρξιν της συνεδριάσεως, την δε 1ην ακριβώς ο καγκελλάριος ήρχισεν εκφωνών τον λόγον του.

ΠΟΙΑ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

Τα κύρια σημεία του περί τας 2 ½ ώρας διαρκέσαντος λόγου του Χίτλερ είνε τα εξής: Ο λόγος προ του Ράιχσταγ δεν πρέπει να θεωρηθή ως απάντησις προς τον κ. Ρούσβελτ, αλλ' είνε γνωστοποίησις της απαντήσεως προς το Ράιχσταγ, προς έγκρισιν εκ μέρους του της απαντήσεως ταύτης. Ταυτοχρόνως είνε γνωστοποίησις της απαντήσεως αυτής προς τον κόσμον, ακολουθουμένης, εν προκειμένω, όπως ετόνισεν ο κ. Χίτλερ, της ιδίας οδού, την οποίαν ηκολούθησεν ο κ. Ρούσβελτ. Ο κ. Χίτλερ εδήλωσεν επίσης, ότι δεν υπάρχουν πλέον αι βάσεις επί των οποίων εθεμελιώθη η αγγλογερμανική ναυτική συμφωνία και η πολωνογερμανική συμφωνία αι οποίαι δέον να θεωρηθούν ως μη ισχύουσαι, ταυτοχρόνως όμως εδήλωσεν, ότι είνε πρόθυμος να διεξαγάγη διαπραγματεύσεις μετά των δύο αυτών χωρών. Από την Αγγλίαν, ετόνισε συναφώς ο κ. Χίτλερ δεν ζητεί τίποτε άλλο εκτός των αποικιών, ζήτημα το οποίον εκ' ουδενί λόγω συνιστά να επιλύση διά πολέμου. Ως προς δε την Πολωνίαν είπεν, ότι δεν ήμπορεί παρά να ζητήση όπως το Ντάντσιγκ επιστρέψη ως ελευθέρα πόλις εις το Ράιχ και όπως παραχωρηθή εις την Γερμανίαν αυτοκινητόδρομος με καθεστώς ετεροδικίας διά μέσου του πολωνικού διαδρόμου προς την Ανατολικήν Πρωσσίαν, το Ράιχ δε είνε πρόθυμον ν' αναγνωρίση εις την Πολωνίαν οικονομικά δικαιώματα εις το Ντάντσιγκ, να της παράσχη ελεύθερον λιμένα, του οποίου τας διαστάσεις θα καθώριζε η ιδία και να αναγνωρίση [illegible] με την Πολωνίαν [illegible] με το [illegible] δεν θα [illegible]

[illegible] ως και μετά την επιστροφήν του Σαάρ εις το Ράιχ, ουδέν άλλο εδαφικόν πρόβλημα υπάρχει μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας. Ως προς τα γερμανικά εν Ισπανία στρατεύματα, ο Γερμανός καγκελλάριος ετόνισεν, ότι ταύτα θα αποχωρήσουν ταχέως εξ Ισπανίας μετά την μεγάλην παρέλασιν της νίκης, η οποία θα γίνη προ του στρατηγού Φράνκο. Ως προς την από τον κ. Ρούσβελτ ζητηθείσαν υπόσχεσιν, ο κ. Χίτλερ ετόνισεν ότι το Γερμανικόν Ράιχ είνε πρόθυμον να παράσχη εις έκαστον των εθνών την αναφερομένην εις το διάγγελμα του προέδρου Ρούσβελτ εγγύησιν ανάλογον προς εκείνην την οποίαν επιθυμεί ο κ. Ρούσβελτ, αλλ' απ' ευθείας και εξ ιδίας του προαιρέσεως, απέκρουσεν όμως και την αξίωσιν να προβή εις δηλώσεις περί της σημερινής και μελλοντικής πολιτικής της Γερμανίας — αν και εις την πραγματικότητα το έκαμε — και την συμμετοχήν της Γερμανίας εις διάσκεψιν, η οποία, όπως την προτείνει ο Αμερικανός πρόεδρος είπεν ο κ. Χίτλερ, παρουσιάζεται ως δικαστήριον. Κατηγορηματικώς διέψευσεν ο κ. Χίτλερ τα περί σχεδιαζομένης γερμανικής διεισδύσεως εις το έδαφος της αμερικανικής ηπείρου και αναφερθείς και πάλιν, όπως και κατά τον λόγον του της 30ής Ιανουαρίου, εις τας επανειλημμένως, όπως είπεν, γενομένας γερμανικάς προτάσεις περί αφοπλισμού, ετόνισε την ζωηράν του επιθυμίαν υπέρ της διατηρήσεως της ειρήνης.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Τον λόγον του ο κ. Χίτλερ ήρχισε με την ανακοίνωσιν προς το Ράιχσταγ, ότι έλαβεν έκκλησιν του προέδρου Ρούσβελτ, την απάντησιν προς την οποίαν απεφάσισε να κοινοποιήση πρώτον προς το Ράιχσταγ. Μετά ταύτα ανεφέρθη εις τα γεγονότα του Μαρτίου και ηυχαρίστησε την Θείαν Πρόνοιαν, η οποία επέτρεψεν εις αυτόν, έναν άγνωστον στρατιώτην, να εξελιχθή εις αρχηγόν του γερμανικού λαού και να τον απαλλάξη από τα δεσμά της επαισχύντου βίας της συνθήκης των Βερσαλλιών, το δημιούργημα αυτό της ανανδρίας και της ελλείψεως λογικής όχι των στρατιωτών, αι οποίαι επολέμησαν και οι οποίοι δεν εγνώρισαν το μίσος, αλλά γερασμένων πολιτικών, οι οποίοι, [illegible] την πολύτιμον ζωήν των από τας φρικαλεότητας του πολέμου, [illegible] δίκην παραφρονησάντων Ερινύων εναντίον της ανθρωπότητος. Ο κ. Χίτλερ [illegible] ως δημιουργός την επίθεσιν του εναντίον των πολιτικών της συνθήκης των Βερσαλλιών, τους οποίους ωνόμασεν ομάδα ανθρώπων [illegible] και οι οποίοι [illegible] την τύχην της Ευρώπης [illegible]

[illegible] λόγω [illegible] οι οποίοι [illegible] ωσάν [illegible] εις το κοινωνικόν και εθνικόν σύστημα. Η ελπίς ότι θα εξευρίσκετο τρόπος συμβιβασμού του σεβασμού της εθνικής αυθυπαρξίας των λαών της Ευρώπης και της δημιουργήσεως των υπαρχόντων [illegible] συγκροτημάτων, εξ [illegible] κατόπιν του πολέμου, [illegible] τερματίσασα όμως τον πόλεμον συνθήκη των Βερσαλλιών η οποία δεν έλαβεν υπ' όψιν ούτε την αυταδιάθεσιν των λαών, ούτε τας οικονομικάς ανάγκας των κρατών προσέθεσεν ο Φύρερ, έφθασεν εις τα τέλη της.

ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

Ως προς την Γερμανίαν, εδήλωσεν ο καγκελλάριος, δεν άφησα καμμίαν αμφιβολίαν περί του ότι θα εθέταμεν εις δευτέραν μοίραν τα εθνικά μας συμφέροντα πανταχού όπου θα επιβάλλετο τούτο εκ των ανωτέρω συμφερόντων της συμβιώσεως των ευρωπαϊκών κρατών. Ουδέποτε άφηκα αμφιβολίαν ότι επιμένω απολύτως εις την άποψιν μου ταύτην. Διά τον λόγον αυτό έλαβον ανεκκλήτους αποφάσεις διά μέγαν αριθμόν επιμάχων εδαφών και εξήγγειλα τας αποφάσεις μου ταύτας τόσον προς τον έξω κόσμον, όσον και προς τον γερμανικόν λαόν. Αι αποφάσεις μου αύται ούτε ανεθεωρήθησαν ούτε πρόκειται να αναθεωρηθούν. Η επιστροφή της περιφερείας του Σάαρ εις την Γερμανίαν έθεσεν οριστικόν τέρμα εις όλας τας εδαφικάς διαφοράς μεταξύ της Γερμανίας και της Γαλλίας εν Ευρώπη. Παρετήρησα πάντως μετά λύπης ότι οι πολιτικοί άνδρες της Γαλλίας επίστευσαν εκ τούτου ότι δεν ήμην εις θέσιν να πράξω άλλως εν προκειμένω. Τα πράγματα όμως δεν έχουν ούτω. Εάν ετήρησα την στάσιν αυτήν, δεν το έπραξα διότι φοβούμαι την Γαλλίαν. Το έκαμα διά να εκδηλώσω την γνώμην μου ότι επιβάλλεται, κατά τον ένα ή τον άλλον τρόπον, να φθάσωμεν επί τέλους εις την οριστικήν αποκατάστασιν της ευρωπαϊκής ειρήνης και διά να μη διατυπώσωμεν αξιώσεις αναθεωρήσεως, αι οποίαι συνεπιφέρουν την έλλειψιν ασφαλείας και προκαλούν την ένταση της καταστάσεως.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Επομένως την ευθύνην διά [illegible] ταύτην δημιουργηθείσαν κατάστασιν εις την διεθνή [illegible] τα οποία υποβάλλουν [illegible] την συμφωνίαν του [illegible] εις κεφάλαιον [illegible] των συμφερόντων ο κ. Χίτλερ ανεφέρθη εις το τσεχικόν ζήτημα, [illegible] ότι αι προκαταρκτικαί [illegible] το Ράιχ Βοημικαί [illegible] με το Ράιχ. Η Γερμανία [illegible] είχε ανάγκην να [illegible] τους Γερμανούς [illegible] της Τσεχοσλοβακίας, αι [illegible] όμως [illegible] Βερσαλλιών [illegible] ο [illegible] Χίτλερ — κατώρθωσε [illegible] εις την Τσεχοσλοβακίαν [illegible] ενός δεσμού [illegible] κατά της Γερμανίας. Μετέβαλον την Τσεχοσλοβακίαν εις γέφυραν [illegible] των δημοκρατιών [illegible] της Γερμανίας και διά [illegible] αι δυνάμεις της [illegible] [illegible] τα [illegible]

τα συμφέροντα του τσεχικού έθνους, είνε όμως παρατηρημένος ότι, όπως και προς στιγμήν ότι αι πέριξ του κράτους τούτου — της Τσεχοσλοβακίας — διαβιούσαι εθνικότητες θα έθεωρουν ως έσχατα σημαντικά δι' αυτάς τα συμφέροντα των Δυτικών Δυνάμεων. Οι σκοποί διά τους οποίους ιδρύθη το εν λόγω κράτος καθωδηγούντο από μίαν κυρίαν σκέψιν να δημιουργηθή ένα κράτος όσον το δυνατόν αρτιώτερον εξωπλισμένον στρατιωτικώς, προς τον σκοπόν όπως αποτελή προκεχωρημένον φρούριον εισχωρούν εντός των ορίων του Ράιχ, το οποίον θα είχε μεγίστην αξίαν ως βάσις στρατιωτικής εξορμήσεως εν συνδυασμώ με εισβολήν εκ Δυσμών εντός του Ράιχ ή απλώς ως αεροπορική βάσις.

Κατόπιν τούτου είνε ευνόητον ότι η γερμανική κυβέρνησις ήτο δικαιολογημένη να εξουδετερώση την βάσιν ταύτην των εν λόγω βομβαρδιστικών αεροπλάνων. Εις την απόφασιν ταύτην το Ράιχ δεν προέβη εκ μίσους προς το τσεχικόν έθνος. Εγώ ο ίδιος κατά τα έτη ταύτα του αγώνος μου υπήρξα όχι μόνον φύλαξ μανομερώς των συμφερόντων του Ράιχ απέναντι του λαού τούτου αλλά και ως άνθρωπος σεβόμενος αυτόν τούτον τον τσεχικόν λαόν. Εν πράγμα εν τούτοις είνε βέβαιον: εάν θα κατώρθωναν οι κατασκευασταί του κράτους τούτου να επιτύχουν τους τελικούς των σκοπούς, ωρισμένως το γερμανικόν κράτος δεν θα ήτο εκείνο το οποίον θα κατέρρεεν εκ τούτου αν και θα ήτο δυνατόν να υποστώμεν και ημείς βαρυτάτας απωλείας. Το τσεχικόν έθνος θα υφίστατο εκ τούτου — είμαι βέβαιος — πολύ τραυματικωτέρας και μάλλον καταστρεπτικάς συνεπείας. Θεωρώ τον εαυτόν μου ευτυχή, διότι κατωρθώθη έστω και εις πείσμα των ενδιαφερομένων δημοκρατιών να προληφθή η καταστροφή αυτή χάρις εις την ιδικήν μας μετριοπάθειαν και εις την ευγενή αντίληψιν του Τσέχου. Η επελθούσα διευθέτησις δεν θ' αποβή προς όφελος μόνον της Γερμανίας αλλά και προς όφελος του τσεχικού λαού. Εγώ επεδίωξα να συνεννοηθώ με την Τσεχοσλοβακίαν. Όταν διεπίστωσα όμως ότι ο κ. Μπένες, ο οποίος εξυπηρέτει τα συμφέροντα των δημοκρατικών κεφαλαιοκρατών, εδίδεν εις το ζήτημα στρατιωτικήν χροιάν και εξαπέλυε κύμα καταπιέσεως εναντίον των Γερμανών, όταν διελήφθην ότι διά γνωστής υποπρακτόρων της Τσεχοσλοβακίας επεδιώκετο η διεθνής ήττα της Γερμανίας και η βλάβη των έργων της τότε ενείδον ότι ήτο αδύνατος η λύσις του τσεχοσλοβακικού προβλήματος διά της συνεννοήσεως.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Τονίσας ότι αι δυτικαί δυνάμεις δεν ενδιεφέροντο διά τους [illegible] κατά μόνον διά τα [illegible] των συμφερόντων, έστω και [illegible] των Τσέχων, ο Φύρερ [illegible] συντόνως την [illegible] του να λυθή λύσις [illegible] μέχρι τα Βρυξέλλαι, [illegible] της 1ης Οκτωβρίου 1938. [illegible] Περαιτέρω ανέφερεν ότι [illegible] των τσεχικών [illegible] έργων [illegible] μέχρι την 23ην Σεπτεμβρίου 1938 όσον κατά τον [illegible] φορές [illegible] της πολωνικής γραμμής. Τα έργα [illegible] ήδη [illegible] [illegible] των [illegible] και [illegible] γραμμών [illegible] των [illegible] του [illegible] Γκαιμπ. [illegible]

[Η συνέχεια εις την 3ην σελίδα]

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Όχι πολιτική. Μιά λεπτομέρεια μόνο από τη συζήτησι που έγινε προχθές στη Βουλή των Κοινοτήτων κατά την ψήφισι του νομοσχεδίου περί επιβολής υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας στην Αγγλία. Είνε το σημείον όπου ο κ. Τσάμπερλαιν, υποστηρίζων το κυβερνητικό νομοσχέδιο, διετύπωσε με δυό λόγια μιά ολόκληρη αλήθεια. «Ασχετα με τη συζήτησι, είπε — το ξαναλέω — προς την πολιτική, με την οποία δεν έχει δοσοληψίες η στήλη αυτή, αφορά τη ρευστότητα που μοιραίως διακρίνει τον κόσμο των ιδεών και τα μεταβλητά των πεποιθήσεων. Αυτή μόνο η φράσις της προεδρικής αγορεύσεως θα μας απασχολήση.

Όταν ο Αγγλος κυβερνήτης δέχθηκε την επίκρισι της αντιπολιτεύσεως ότι δεν είνε συνεπής προς τις απόψεις που υπεστήριξε κατά τα παρελθόν και ότι αλλάζει τας ενδείξεις υποσχέσεις, δεν δυσκολεύθηκε ν' απαντήση: «Εξακολουθούσα τότε ότι ήτο δυνατόν να ικανοποιηθούν όλαι αι ανάγκαι με το εθελοντικόν σύστημα. Έκτοτε μετέβαλα γνώμην. Δεν είνε η πρώτη φορά κατά την οποίαν και το Εργατικόν κόμμα επιβάλλει να μεταβάλλη γνώμας. Νομίζω ότι ο καθείς έχει το δικαίωμα να μεταβάλλη γνώμην όταν αι συνθήκαι μεταβάλλωνται. Τίποτε δεν είνε ενδεχόμενον να συντελέση εις την καταστροφήν μιας χώρας όσον η άρνησις να μεταβάλλη σκέψεις όταν αι περιστάσεις το απαιτούν.»

Η ρύσις, που δεν χωρεί βέβαια χωρίς την ομπρέλλα της Μέης [illegible], τώρα πούσα επιβλαβής γιατί να γίνη η τυφλή προσήλωσι του φανατικού στην τελευταία των ιδεών του. Δεν πρέπει να θέση μόνο περί των αντιλήψεων που αφορούν τη διακυβέρνησι μιας χώρας. Σπουδαιότερος είνε ο ρόλος που εκτείνει στην απλή προσέγγισι του κόσμου των ιδεών, που δημιουργούν οι ατομικές τομείς των εκδηλώσεων του ανθρώπου. Θα μένομε προσηλωμένοι σ' αυτές με το πείσμα του θρησκόληπτου, και ασυγκινήτως αντίς, αναβλέποντες ζωή κι' αν είνε, δεν θα σταθή ίσως να μας μετακινήση ακόμη από τις θέσεις που πιστεύομε; Υπάρχει μιά άμφη αρετή που ενθαλαμωγμένη ακολουθεί προς τη δύναμι της θεωρίας του ανθρώπου να εμφανίση σφαίρα αντικειμενικά. Και είνε πράγματι αρετή η προσήλωσις αυτή, όταν πηγάζη από την εσωτερική μας πίστι και την απροκατάληπτη κρίσι μας. Όταν όμως προέρχεται από οκνηρία σκέψεως, από συνήθεια και από παράδοσι, ή από το φόβο μήπως ο σημερινός εαυτός μας δεν φανή συνεπής προς το χθεσινό, τι απομένει από την αρετή;

Η μεγάλη αρετή είνε η συνέπεια όχι με όσα ελέγαμε χθες, αλλά με όσα πρεσβεύουμε σήμερα. Νεροσή δεν είνε η ρευστότης, αλλά η ανειλικρίνεια. Ρευστοί είμαστε από τη φύσι μας. Δεν είνε στρείδι ο άνθρωπος για να μένη προσκεκολλημένος στο βράχο του. Η κίνησις αποτελεί το χαρακτηριστικό γνώρισμα του. Ανήσυχος από θέσεων αναγκαία, φαγαίνει να βρή την αλήθεια κι' όταν η αλήθεια που ανακαλύπτει δεν συμπίπτει μ' εκείνη στην οποίαν επίστευε, είνε κάτι περισσότερο από δικαίωμα του, είνε υποχρέωσις ν' αποβάλη την παλαιά και να περιβληθή τη νέα μανδύα. Γιά πόσον καιρό; Κανείς δεν το ξέρει. Ως που να φανή ισχυρότερο φως ν' αχρηστεύση αυτόν που εφόρει.

Γελάσθηκα χθες. Θα επαναμβάνω σήμερα το μάθημά μου. Πρέπει να γελιέται κανείς στη ζωή, λέει ο Ρομαίν Ρολλάν. Όταν είναι λοιπόν διδάσκονται. Πρέπει να διδασκώμαστε.

Πιστεύει κανείς πίστευε μέχρις αποδείξεως του εναντίου. Όταν η προδοσία της γνώσεως ανατρέψη την πίστι, η επιμονή σ' αυτή αποτελεί προδοσία ηθική.

Ότι έχει ζωή μέσα του αλλάζει. Μόνο ο θάνατος είνε ακίνητος. Με την ακινησία των ιδεών δεν θα υπήρχε εξέλιξις και πρόοδος. Ούτε επιστήμη ακόμη θα υπήρχε αν οι εργάται της είχαν κατακυριευθή από το φανατισμό των δογμάτων. Η ίδια μόνο φανατισμός χωρεί οι άνθρωποι με ανύπαρκτες ιδέες. Η αναζήτησι της αλήθειας. Σ' αυτήν βαδίζουν ανατρέποντας ό,τι ευρίσκουν η συνήθεια, το πείσμα, η ραθυμία, η δειλία συμμαχούν στο βάθος τους.

Η παράδοσις δεν είνε από τα μικρότερα εμπόδια. Μεγάλη κατάκτησις γίνεται και σ' αυτήν το βωμό. Η παράδοσις όμως δεν είνε πάντα καλή, όπως δεν είνε πάντα κακός ο νεωτερισμός. Αν η παράδοσις επιβάλλη τη θυσία, ή τη φοβερή εκείνη ατιμία της άλλης [illegible] για λόγους τιμής, θ' ακολουθώ χωρίς διστασμό στην κακή συνήθεια των παλαιών μου και καταγγέλω διαλλείψεις μου στην συνήθεια [illegible] των [illegible] μου [illegible] που τιμά την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Π. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΦΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΕΣ

ΕΝΑΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΓΟΗΣΣΑ

Η ΘΡΥΛΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΙΑ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΝΕΛΣΟΝΟΣ

191

Ίσως οι δυό αυτοί γενναίοι αξιωματικοί, ο Κόλλιγκγουντ και ο κυβερνήτης του «Ρουάγιαλ Σόβερειν», ανελογίζοντο με ευγνωμοσύνη τον Νέλσωνα εκείνη τη στιγμή, γιά κάποιο περιστατικό που είχε συμβή την προηγούμενη μέρα. Ο Κόλλιγκγουντ με μερικούς πλοιάρχους του είχαν διαπεραιωθή επί του «Βίκτορυ» γιά να λάβουν διαταγάς. Και ο Νέλσων κάποια στιγμή τον ηρώτησε πού ήταν ο κυβερνήτης της ναυαρχίδος του.

— Δεν τα πάμε καλά, του είπεν ο Κόλλιγκγουντ. Είμαστε μαλλωμένοι.

— Μαλλωμένοι! — είπεν ο Νέλσων.

Και χωρίς δεύτερη κουβέντα έστειλε μιά βάρκα γιά να φέρη τον πλοίαρχο Ρόδεργαμ. Μόλις δε αυτός έφθασε, τον έπιασε από το χέρι και τον έπηγε στον Κόλλιγκγουντ, λέγοντας και στους δυό:

— Ακούστε εδώ, αντίκρυ σας είνε ο εχθρός. Δώστε τα χέρια σαν Εγγλέζοι.

Τώρα οι δυό σύντροφοι, ενωμένοι, επροχωρούσαν ατρόμητοι, υπό τα πυρά του εχθρού, τα οποία εξακολουθούσαν να μη ανταποδίδουν, γιά να κάμουν την οπισθοφυλακή της εχθρικής παρατάξεως. Οι Γάλλοι, κατά τη συνήθειά τους, εκτυπούσαν πολύ ψηλά, σημαδεύοντας τα πανιά και τα κατάρτια του εχθρού. Τα βλήματά τους δεν επροξένησαν μεγάλες απώλειες, γιατί ο Κόλλιγκγουντ είχε διατάξη όλους τους άνδρες του να πέσουν πρηνηδόν. Και, παρ' όλη την προσπάθεια του κυβερνήτου του γαλλικού «Φουγκέ» να φράξη τον δρόμο, το «Ρουάγιαλ Σόβερειν» κατώρθωσε να κόψη την εχθρική γραμμή, παρεμβληθέν μεταξύ του «Φουγκέ» και του ισπανικού «Σάντα Άννα», εναντίον του οποίου εξαπέλυσε την πρώτην ομοβροντίαν. Διακόσιοι άνδρες του μεγάλου ισπανικού σκάφους έπεσαν. Αμέσως ο Κόλλιγκγουντ έκαμε στροφή γιά να πλευρίση τον αντίπαλό του. Αλλά δεν άργησε να βρεθή σε δύσκολη θέσι. Τέσσερα εχθρικά πλοία είχαν συγκεντρώσει το πυρ των εναντίον του και τα πανιά του εγίνοντο κουρέλια και τα κατάρτια του εγίνοντο κομμάτια. Ανάμεσα όμως στα τόσπερα σκάφη του εχθρού εδημιουργείτο ένα κενόν και δυό πλοία της στήλης του Κόλλιγκγουντ επεχείρησαν να παρεμβληθούν γιά να δημιουργήσουν τον αντιπερισπασμό που θα εβοηθούσε τον αρχηγό τους.

Αυτή τη λυσσώδη συμπλοκή παρακολουθούσε με ανυπομονησία ο Νέλσων. Όταν είδε το «Ρουάγιαλ Σόβερειν» διασπάσε την γαλλοϊσπανική γραμμή, το «Βίκτορυ» βρισκόταν ακόμη μίλλια μακρύτερα και είχεν ακόμη να διανύση ενάμισυ μίλι έως ότου κατορθώση να φθάση σ' αυτή τη γραμμή της εχθρικής δυνατοφυλακής, και ως την διάσπασή τη. Πίσω του έσπευδαν όσο μπορούσαν πιό γρήγορα τα άλλα αγγλικά σκάφη, διεκδικώντας την τιμή των πρώτων. Στις δώδεκα και είκοσι ο «Βουκεντώρος», η ναυαρχίς του Βιλλενέβ, έρριξε την πρώτη βολή κατά του «Βίκτορυ», αναζητώντας τον στόχο. Το βλήμα έπεσε κοντά. Ύστερα από λίγα λεπτά δεύτερη βολή ερρίφθη, η οποία έπεσε πλειά. Η απόστασις ήταν ενάμισυ μίλι και ένα τέταρτο. Αμέσως τρίτη και τέταρτη βολή επακολούθησαν αφού πέρασαν επάνω από το «Βίκτορυ». Τότε ο Νέλσων επήρε κοντά τον Μπλάκγουντ.

— Θαρρώ, Μπλάκγουντ — του είπε — πως είνε καιρός να γυρίσης στη φρεγάτα σου. Αλλά πρέπει, στο δρόμο, να περάσης κατά μήκος της στήλης και να είπης στους πλοιάρχους ότι η νίκη κρέμεται από τα χέρια τους. Πρέπει να κάμουν τα αδύνατα δυνατά γιά να εμπλακούν το ταχύτερον στον αγώνα... Και σύ, Μπλάκγουντ, πρέπει να βιασθής να φύγης.

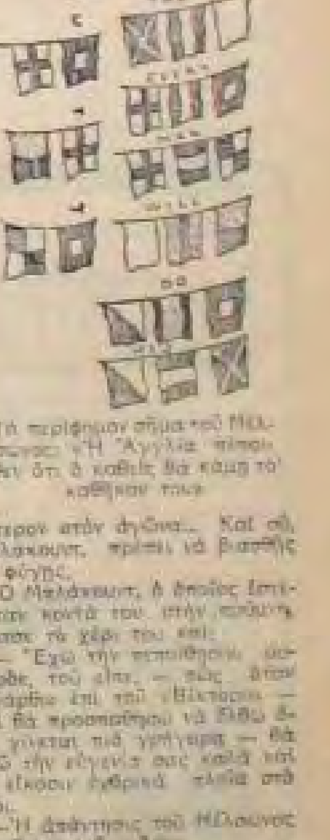

Το περίφημον σήμα του Νέλσωνος: «Η Αγγλία πιστεύει ότι ο καθείς θα κάμη το καθήκον του».

Ο Μπλάκγουντ, ο οποίος επέκειτο κοντά του, στην πρύμνη, έπιασε το χέρι του και:

— Εγώ την πεποίθησιν, λόρδε, του είπε, — πως όταν ξαναρθώ επί του «Βίκτορυ» — και θα προσπαθήσω να έλθω όσο γίνεται πιό γρήγορα — θα βρώ την ευγενεία σας καλά και με είκοσι εχθρικά πλοία στο χέρι.

— Η απάντησις του Νέλσωνος τον άφησεν άναυδο.

— Ο Θεός μαζί σου Μπλάκγουντ. Δεν θα ξανακούσης τη φωνή μου.

Και το «Βίκτορυ» επροχωρούσε με τη βοήθεια της αναλαφρής αύρας που έπνεεν επάνω στη φουσκωμένη θάλασσα. Πριν μπορέση ο Μπλάκγουντ να φύγη ένα εχθρικό βλήμα διεπέρασε το μεγάλο ιστίο του κουρσαίου κατάρτιου και το ρήγμα απεκάλυψε στα ανυπόμονα μάτια των εχθρών ότι η φρεγάτα ναυαρχίς ήταν επί τέλους όπου τα πυρά των. Γύρω από τον στόχο της. Αμέσως όλα τα σκάφη που ευρίσκοντο γύρω από τον «Βουκεντώρο» — επτά ή οκτώ πολεμικά — άρχισαν να βάλλουν κατά του «Βίκτορυ» όπως η γαλλοϊσπανική δυνατοφυλακή και τα κέντρα είχον συγκεντρώσει τα πυρά τους. Ερχόμενος του «Ρουάγιαλ Σόβερειν». Ήταν ζωτικής ανάγκης για τους Γαλλοϊσπανούς να αναστείλουν, ει δυνατόν, την πορεία του «Βίκτορυ» ή τουλάχιστον να την επιβραδύνουν, και ένας να επιβραδύνουν όσο μπορούσαν περισσότερο τη στιγμή που θα εδέχοντο της ομοβροντίες του. Επί μισή ώρα και πλέον το «Βίκτορυ» ήταν στόχος των εχθρών στο γιαλό κάποια κανονιοβόλα στα πανιά του και η τυχηρής του η οποία από της αρχή δεν ήσαν μεγάλα, ελαττώνοντο σε τρόπον ώστε η πορεία του εχθρικού βλήματος έπεφτε και άρχισαν να [illegible] της [illegible] [illegible] και έπεσαν [illegible] στα [illegible]